

Медицински факултет Универзитета у Београду
Институт за социјалну медицину
Др Суботића 15, 11000 Београд
Телефон: +381-11-2643-830; 2685-451; факс: +381-11-2659-533

ДОКТОРСКЕ СТУДИЈЕ ИЗ ЈАВНОГ ЗДРАВЉА
Други семестар

ДЕТЕРМИНАНТЕ ЗДРАВЉА

Предмет: Обавезни

Шифра предмета:

Број бодова: 5 ЕСПБ

Координатор предмета: Дејана Вуковић, Институт за социјалну медицину, Медицински факултет Универзитета у Београду и Центар-Школа јавног здравља. Тел: 2 643 830; Факс: 2 659 533; Email: dejana.vukovic@med.bg.ac.rs

Предавачи: наставници и сарадници Медицинског факултета Универзитета у Београду

Место одржавања наставе: Институт за социјалну медицину, Др Суботића 15.

Циљ предмета је да студенти науче и усвоје приступе у процавању детерминанти здравља, да разумеју истраживачке методе које се користе за анализу повезаности детреминанти и здравља, посебно социјално економских детерминанти, да усвоје принципе мерења неједнакости у здрављу као и анализирање утицаја неједнакости на укупно здравље у популацији. Циљ је да студенти прихвате савремене приступе примене истраживања неједнакости у здрављу за развијање и имплементацију политика и стратегија за смањивање неједнакости и њихову евалуацију као и да буду оспособљени да сами формулишу циљеве анализе повезаности детерминанти и здравља, да анализирају примењујући одговарајуће технике и реализују истраживачки задатак на основу постојеће базе података.

Исход предмета су да студенти буду оспособљени да компетентно формулишу и анализирају повезаност одабраних детерминанти и здравља и изведу одговарајуће закључке.

Садржај предмета укључује разматрање модела детерминанти здравља и њихове повезаности са здравственим исходима, са посебним фокусом на социјално економским детерминантама и неједнакостима у здрављу. Истраживачке приступе за мерење и анализу неједнакости у здрављу, истраживања ефективности јавноздравствених стратегија за

смањивање неједнакости у здрављу. Предмет обухвата и истраживања фактора ризика, фактора средине и услова рада као детерминанти здравља. Истраживачки приступи обухватају епидемиолошке методе, статистичке методе и технике, научне методе које се примењују у биолошким, друштвеним наукама, као и демографији и виталној статистици.

Основна литература

- Barcelos Winchester S. Social Determinants of Health Assessment Tool: Implications for Healthcare Practice. Soc Work Public Health. 2019 May 15;1-14. doi: 10.1080/19371918.2019.1614507.
- Braillon A. Social determinants of health: social justice and vested interests. Lancet. 2019 May 4;393(10183):1805-1806. doi: 10.1016/S0140-6736(18)33185-4.
- Editorial 21st century management and prevention of stroke. The Lancet 2018; 10154 (392):1167.
- Growth and Health in the OECD Countries during the Last Three Decades Int. J. Environ. Res. Public Health 2014, 11, 815-829; doi:10.3390/ijerph110100815
- Holst J. Addressing upstream determinants of health in Germany's new global health strategy: recommendations from the German Platform for Global Health. BMJ Glob Health. 2019 Apr 16;4(2):e001404. doi: 10.1136/bmjgh-2019-001404. eCollection 2019.
- López-Casasnovas G, and Soley-Bori M. The Socioeconomic Determinants of Health: Economic *Marmot M, on behalf of the Commission on Social Determinants of Health* Achieving health equity: from root causes to fair outcomes *Lancet* 2007; 370: 1153–63
- Mishori R. The Social Determinants of Health? Time to Focus on the Political Determinants of Health! Med Care. 2019 May 15. doi: 10.1097/MLR.0000000000001131.
- Moreno-Serra R, Anaya-Montes M, Smith PC. Potential determinants of health system efficiency: Evidence from Latin America and the Caribbean. PLoS One. 2019 May 10;14(5):e0216620. doi: 10.1371/journal.pone.0216620. eCollection 2019.
- Stringhini S, Sabia S; Shipley M; et al Association of Socioeconomic Position With Health Behaviors and Mortality *JAMA*. 2010;303(12):1159-1166 (doi:10.1001/jama.2010.297) <http://jama.ama-assn.org/cgi/content/full/303/12/1159>
- Stuckler D, Reeves A, Loopstra R, Karanikolos M, McKee M. Austerity and health: the impact in the UK and Europe. Eur J Public Health, 2017;27: 18-21

Наставне методе

Рад са ментором са анализом добрих истраживања, самосталан рад у претраживању електронских база података, израда семинарског рада који се предаје у писаној форми и потом усмено презентује и дискутује.

Предмет обухвата 5 бодова ЕСПБ (укупно 150 часова). Број часова активне наставе је 60, а преостали часови, укупно 90 су посвећени индивидуалном раду (без надзора).

Завршетак наставе

Студент је завршио наставу уколико је похађао наставу и активно учествовао, написао семинарски рад и доставио га руководиоцу предмета, у писаној и у електронској форми.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Завршна оцена се формира на основу активног учешћа у настави (20%) и писања и одбране семинарског рада (80%).

Семинарски рад ће представљати нацрт рада за публикување у часопису.

Наставници (азбучним редоследом):

Бјеговић-Микановић Весна, Вуковић Дејана, Јанковић Јанко, Јовић-Вранеш Александра, Матејић Бојана, Николић Жељка, Терзић-Шупић Зорица, Тодоровић Јована, Шантрић-Милићевић Милена

DOKTORSKE STUDIJE IZ JAVNOG ZDRAVLJA 2024/2025. – Drugi semestar**Obavezni predmet DETERMINANTE ZDRAVLJA – za rotaciju (nastava se održava od 27. avgusta do 12. septembra)**

Datum	Teme predavanja i vežbi	Nastavnici i saradnici
27.8. 2025. 15.00	Dogovor o temama za seminarski rad Uvod u determinante zdravlja Socijalno ekonomske determinante zdravlja, nejednakosti u zdravlju Merenje nejednakosti u zdravlju Ekonomske implikacije nejednakosti u zdravlju	D. Vuković
28-31.8.2025.	Rad sa mentorom Definisanje ciljeva (rad u malim grupama) Pretraživanje literature za seminarski rad – Rad na pregledu literature u skladu sa definisanim ciljevima rada	Nastavnici i saradnici Instituta za socijalnu medicinu
1.9.2025. 15.00	Diskusija o temama. Prikazivanje hipoteza i ciljeva istraživanja	Dejana Vuković
2-5.9	Rad na instrumentima za prikupljanje podataka Definisanje baze Analiza rezultata i rad na diskusiji	Nastavnici i saradnici Instituta za socijalnu medicinu
8.9. 15.00	Diskusija o metodi rada (varijable, metode za analizu)	Dejana Vuković
12.9.2025. 15 – 16.30	Izlaganja, (maksimalno 8 minuta) u skladu sa propozicijama za naučne i stručne skupove	Nastavnici i saradnici Instituta za socijalnu medicinu